

Қалқабаева С.Ә.
**Әзілхан Нұршайықовтың
лирикалық повестері**

Бұл ғылыми мақалада көрнекті жазушы Әзілхан Нұршайықовтың шағын лирикалық повестері тақырыптық-идеялық, образдық тұрғыдан талданып бағаланады. Ә. Нұршайықовтың лирикалық шағын повестері үлкен тартыс, шым-шытырық оқиғаларға бай болмағанымен айтар өнеге, ішкі қуатқа толы. Кейіпкерлері өмірге құштарлығы, адамгершілік ізденістері, әсемдікке құмарлығымен ерекшеленетіндігі айтылады. Жазушы шығармаларының басым көпшілігі жастарға арналған. Басты кейіпкерлері – адамгершілігі мол, жаны сұлу жастар, оқиғасы – солардың тағдырлары, ал идеялық мақсаты – гуманизмді насихаттау. Бұл сөзімізге «Әсем», «Ботакөз», «Ескі дәптер» т.б. шағын лирикалық повестерінде сөз етілген тақырып, әр алуан тәсілдермен жасалған көркем образдар дәлел бола алады. Мақала авторы көркем шығарманың құндылығын оның көлемі емес, мазмұны, образдық жүйесі, поэтикасы айқындайды дей келе, Ә. Нұршайықовтың шығармаларын «көлемі аз болғанымен, айтары саз дүниелер» деп бағалайды.

Түйін сөздер: проза, эстетика, идея, лирика, повесть.

Kalkabaeva S.A.
**Lyrical narratives
of Azilkhon Nurshaiykov**

In this scientific article were analyzed lyrical narratives of great writer Azilkhon Nurshaiykhov from ideological heading and imaginative point. A. Nurshaiykhov's lyrical stories are full of confusing but at the same time interesting tales. People's passion to live, way of keeping humanity, to be keen on art were highly valued in his books. The majority of his work were dedicated to youth. The people who were given the main parts – full of humanness, with beautiful soul, events – their destiny, the aim – to exhort to humanism. In this case the works such as «Asem», «Botakoz», «Eki dapter», etc. can be the vivid evidence which were written in varied figurative ways. If we analyze A. Nurshaiykhov's works in details, we can assure ourselves that the worth is in its content, presentative structure but not in extent. We extract that A. Nurshaiykhov's works are not great, the greatness is in his deep messages.

Key words: prose, aesthetics, idea, lyric poetry, story.

Калқабаева С.А.
**Лирические повести
Азилхана Нуршайыкова**

В данной научной статье рассматриваются тематические и идейные особенности кратких лирических повестей Азилхана Нуршайыкова. Хотя в их сюжете отсутствуют сложные конфликты, лирические повести писателя полны духовных исканий. Герои писателя отличаются жизнелюбием, высокой нравственностью и душевной красотой. Большинство произведений писателя адресованы молодежи. Главные герои произведений – славные юноши с богатым и красивым внутренним миром. Основная тема повестей охватывает судьбу молодых людей, главной идеей в них является торжество гуманизма. Примером этого являются лирические повести «Асем», «Ботакөз», «Старая тетрадь» и другие, которые затрагивают различные темы и художественные образы, созданные своеобразными способами писателя. Исследуя поэтические особенности кратких лирических повестей Азилхана Нуршайыкова, автор статьи делает вывод, что ценность произведений писателя определяется не объемом, а содержательным сюжетом, образными рядами созданных в поэтическом стиле.

Ключевые слова: проза, эстетика, идея, лирика, повесть.

**ӘЗІЛХАН
НҰРШАЙЫҚОВТЫҢ
ЛИРИКАЛЫҚ
ПОВЕСТЕРІ**

Әзілхан Нұршайықовтың прозалық шығармаларының пафосы – гуманистік идеяны уағыздау. Эстетикалық мұраты – жан дүние әсемдігі, сезім мөлдірлігі, адамгершілікпен астасқан махаббат екендігіне лирикалық повестерін оқығанда да көзімізді жеткіземіз. Адамгершілікті әрдайым әсемдік ұғымымен байланыстыра қараған М. Горький де «Сұлулық» әңгімесінде сұлулықтың өзінде адамды рухани байытатын күш бар екендігін айтады. Расында, сұлулықтың адамда қуаныш, ләззат, махаббат сезімін тудыратынын әркім-ақ мойындаса керек. Ғалым И.И. Машковский «Қайырымдылық пен сұлулық бірлігі» еңбегінде: «Әсемдік бізді қайырымды, елгезек етіп, жан байлығымызды, адамгершілігімізді арттыра түседі» [1, 3] – дейді. Осыған үндес пікірді Н. Четуновтың «Әсемдік жайлы пікір таластар» атты еңбегінен [2] де кездестіреміз. Түптеп келгенде, әсемдіктің өзі адамның жан дүние жеңісінің олжасы екен. Осы әдемілікті жазушы жастар бойынан көруге ұмтылыс жасап, жаз өмір, жастық шақты шығармаларына арқау еткен. Сондықтан да «Ескі дәптер», «Ботакөз», «Әсем» атты лирикалық повестерінің кейіпкерлері жанына нәзік сезім мен махаббат жалыны тұнған, әсемдік пен арманға құлшына құмартқан балғын жастар. Кезінде бұл повестер туралы: «Жазушының бұл шығармалары түгелдей дерлік жастар өміріне, жастардың арманға толы ой-сезімін айшықтауға арналған» [3, 131], – деп жазылған пікір бұған дәлел. Бұл повестердің тақырыбы бір-бірімен үндес болғанымен кейіпкерлердің тағдырлары әр алуан, характерлері даралық сипат алған. Мысалы, соғыс салдарынан қыршын кеткен Кабира мен Әлкеннің орындалмай қалған арманы мен уыз махаббаты, болашақ жарды реңіне қарай таңдап, жаза басқан Ботакөздің аянышты тағдыры, жастықтың мастығынан уақытша адасып, кейін еңбек арқасында бақыт тапқан Әсемнің өмірі оқырманға үлкен ой тастайтын жайлар.

Жас адамға асқақтық, тәкаппарлық, алып-ұшпа жеңілтектік тән. Бұл қасиеттердің ақылды билеп, өмір тәжірибесі жоқ жастарды қателесуге әкеп соқтыратын кездері көп. Ә. Нұршайықов жастар өмірінің осындай бір көлеңкелі жақтарына да көңіл бөліп, сабақ боларлық жайларды сөз етеді. Оған «Ботакөз» бен «Әсем» повестері дәлел. Мұнда адамның жаңылыс басуына себепші болған мінез қырларындағы кемшіліктерді, оның се-

бемі мен салдарын ашуға деген жазушының ұмтылысы айқын көрінеді. Осы тұрғыдан жазушының бұл повестері Р. Тоқтаровтың «Ертіс мұхитқа құяды» романына, Ж. Жұмақановтың «Замана билігі», Ш. Мұртазаның «Белгісіз солдаттың баласы», А. Нұрмановтың «Солай болған екен», Б. Соқпақбаевтың «Гауһар», Қ. Найманбаевтың «Бастау», Н. Сералиевтің «Ақ қайың», С. Шәймерденовтің «Қарғаш» повестері мен Қ. Құттыбаевтың «Жастық шақ» әңгімесіне ұқсас. Замандас мінезінің қырларын психологиялық тереңдікпен ашуға ден қойған бұл шығармалардың бірқатарында, адамның рухани қуаттануына, моральдың биік сатысына көтерілуіне еңбектің еткен ықпалын сөз етеді. Мысалы, Ж. Жұмақановтың «Замана билігі», Ш. Мұртазаның «Белгісіз солдаттың баласы», А. Нұрмановтың «Солай болған екен» повестерінің кейіпкерлері – еңбекпен жетілген, өмір жолын жаңартқан әрі бақытын тапқан жас адамдар. Ә. Нұршайықовтың «Әсем» атты шағын лирикалық повесі де көтерген мәселесі жағынан осы шығармалар қатарына жатады.

Повестің бас кейіпкерлері Әсем мен Ақан замандастың екі түрлі бейнесін елестетеді. Бірі – жастықтың буымен оқуды тастап, ойсыз думанды өмір кешіп жүрген қала қызы болса, екіншісі – жастайынан далада өсіп, еңбекпен шыныққан ауыл жігіті. Повесть сюжеті осындай екі түрлі жанның өзара ұғынысып, еңбек пен махаббат арқасында арман мен мақсаттарын түйістіріп, жарасымды ғұмыр кешуін әңгімелейді. Нақ осындай өмір суретін «Замана билігіндегі» Гүлхан мен Ұлықбектің өмір жолынан да көреміз. Бұған қоса екі повестің кейіпкерлері мінез-құлықтары жағынан да өте жақын. «Замана билігіндегі» Гүлхан да Әсем сияқты повестің басында әлді ағасының арқасында шарап пен шаттық қуып, жастық шағын бейқамдықпен өткізіп жатқан қыз болса, соңында мүлде басқаша кейіпке ауысады. Бұл ақ саусақ, ерке қыздардың жанын тазартып, жүрегіне сұлу сезім мен ізгі арман құйған, біріншіден, нұрлы махаббат болса, екіншіден, пайдалы еңбек еді. Бұған қоса жазушы бұл қыздардың бір қалыптан екіншісіне ауысуына итермелеуші ішкі күшті олардың өз бойларынан таба біледі. Гүлхан мен Әсем табиғатындағы елгезектік, ашықтық, мейірімділік сияқты сапалар олардың болашағынан күдер үздірмейді. «Замана билігіндегі» Гүлханның өмір дағдарысын өзгертіп, жаңаша өмір сүруіне себепкер қойшы жігіт Ұлықбек болса, ал Әсемнің ішкі күйін ұғып, азғындық дертіне шалдықтырмай дер кезінде араша түсе білген Ақан.

Мал дәрігерлік институттың соңғы курсында сырттай оқып жүрген Ақан мен Әсемнің, оның маңындағы «доссымақ» құрбыларының парктегі алғашқы таныстықтары әдемі әсер қалдырмағанымен, сол бір ерке қылықты, ашық мінезді, сүйкімді қыздан Ақан әлдебір тартымдылықты тапқандай. Бүлгеріксіз сезім оны алдамады. Әсем жанының тазалығына, мейірімділігіне кешікпей-ақ жігіт көзі жете түседі. Қарыны тоқтықтан секіріп жүрген бұзақылар ұрып, қашып кеткенде, қыздың басын сүйеп қасында отыруы, ауруханаға көңілін сұрап баруы Ақанға үлкен ой салады. Қанша жеңілтек болғанымен қыздың бұл адамгершілік істері Ақанның бойында ояңған сезімді махаббатқа ұластырады. Автор осылай екі жастың сүйіспеншілігін бірден шарықтатып жібереді. Осы тұста жер мен көктей айырмасы бар екі жастың көңілдерінің бірден жарасып, қолтықтаса кетуін дәлелдейтін психологиялық дәлелдер аздау. Рас, автор екеуінің арасындағы түсініспеушілікті (кикілжіңді) диалогтар арқылы көрсетуге тырысқан. Алайда онысы жеткіліксіздеу болғандықтан оқиға нанымдылығы кемдеу.

Автор повесте ақ саусақ, іске икемсіз қала қызының ауыл тіршілігіне көндігу кезеңін беруге де көңіл қойған. Әсемнің ауыл мінезіне жат қайсібір қылықтары, тік бақай келіннің қайын атаға ұнай қоймауы, оның өз кемшіліктерін түзеуге талпынысы, еңбекке араласуы, білімін көтеруі – осының бәрі Әсем өткен ауыр сынақтар болды.

Осылай автор жас адамның адамгершілік сапалары ғайыптан дарымай, өмір сындарынан өту арқылы, игі ықпалдардың әсері негізінде қалыптасатындығын нанымды көрсетуге ұмтылған.

«Басқаларды бақытты етуге тырыса отырып, өз бақытымызды да табамыз», – деп ежелгі грек ойшылы Платон айтқандай, Ақан Әсем бойындағы асылдарды кірден тазартып, өмірін шуақтандыру негізінде өз бақытын да тапқан жан. Ол «Ертіс мұхитқа құяды» романындағы Бекет сияқты өзге үшін жанын ауыртып, жылы пейіл, ыстық махаббатымен оған дем берсе, ал «Замана билігіндегі» Ұлықбектей адамның бақытты өмір сүруі үшін еңбек пен дала жетіспейді деп түсінетін жігіт. Оның: «... адамның жеңілтектігін, кісіге сенгіштігін пайдалануға болмайды ғой. Өз жайын ол ойлай алмаса, сен қамқорлық жасауға тиіс емессің бе?» [4, 426], – деп ойлауы ішкі дүниесінің тазалығынан хабардар етеді. Әрі бұл жолдар автордың оқырманға айтар ойының салмағын да көтеріп тұр. Яғни, кейіпкердің

осындай ойын беру арқылы Р. Бердібаев жазғандай: «Автор өмір талабы аса қатал екенін сол үшін әрбір іске жауапкершілік күшті болу керектігін ишара етіп отырады» [5, 54-55].

Осы пікірде айтылған өмір философиясын ескертуді Ә.Нұршайықов «Ботакөз» атты лирикалық повесінде де ащы тәжірибені ұсына отырып айтқан. Мұнда талғампаз, тәкаппар, сұлу бойжеткен Ботакөздің жігітті ақылынан гөрі көркіне қарай таңдап, құрған отбасы баянды болмай, шеккен қасіреті Еркеш есімді жігіт атынан әңгімеленеді. Еркеш Ботакөзді (бұл атты өзі қойып алған, шын аты – Зияда) жиырма жыл бұрын студент кезінде бір көргенде ғашық болып, көңілін жалынды хаттар арқылы білдірген. Бірақ талғампаз қыз реңсіз жігітті менсінбестен қайрылып қарамай кете барды. Ботакөз өзі ойлағандай, сымбатты, сұлу, сері жігітті кездестіріп, тұрмыс құрған екен. Бірақ сегіз қырлы жігітті сексен сырлы болып шығып, ақыры ажырасып тынған. Кезінде Еркештің асыл сезімін елемей асқақтап қателескен қыздың тағдыры бүгінде аянышты. Сыртқы сұлулықпен сезім тереңдігінің басы қосылмаған мұндай қайшылықты І. Есенберлиннің «Алтын құс» романындағы Ақбаян бойынан да байқаймыз. Ботакөз «тек көрікті» адамдармен ғана қатар жүруді қаласа, ал Ақбаян өзі онша қаламаса да қызметі, атақ-абыройы жоғары жігіттерге көңілі ауғыш айлалы сұлу. Өзін шын сүйген адамның ынтық сезімдерін аяқ асты етіп, махаббатты қадір тұта алмаған екеуі де қателіктің құрбаны.

Осы шығармадағы Еркеш пен Сабыр болмыстарында да бірталай ұқсастықтар бар. Қаншама жылдар өтсе де алғашқы махаббатын естен шығармай, өмір бойы арман болған сол аяулысының бүгінгі өкінішіне аяушылықпен қарап, реті келсе жәрдем беруге әзір тұруы – бұл екеуінің де биік сезімге, сұлулықпен махаббатты қастерлей білуге қабілетті жан екендіктерін көрсетеді. Оның үстіне күнделікті өмір тіршілігіне, қызметіне, жанұя жағдайына, мінез сипатына зер сала қарасақ, олардың адамгершілігі мол парасатты адамдар екендіктерін аңғара түсеміз. Әсіресе Еркештің әр мәселеге салмақты оймен қарауы, кезінде құйттай ықылас көрмесе де Ботакөздің мүшкіл тағдырын естігенде, керісінше жанашырлық ниет білдіруі үлкен азаматтық.

Повесте махаббатта да, өмірде де адал Еркешке қарама-қарсы не терең сезімнің, не асыл жардың қадірін білмейтін, сырты жылтыр тұрлаусыз Әсет жайы да сөз етілген. Маскүнемдікке салынып шаңырақ шырқын бұзған,

Ботакөз жанын қасіретке толтырған Әсет рухани азғындаған жан. Сондықтан ол шынайы сезім, тұрақты махаббатқа қабілетсіз.

Повесте автор Ботакөз бен Әсеттің сәтсіз отбасылық өмірінен тез жанып сөнген баянсыз махаббатты көрсеткен. Бұл жайды сөз еткенде автор Б.Соқпақбаевтың «Гауһар», Қ. Найманбаевтың «Бастау», А. Жұмаділдиннің «Келіншек», Н. Сералиевтің «Ақ қайың», С. Шәймерденовтің «Қарғаш» повестеріндегідей көрсеқызарлықпен, жеңілтектікпен үйленіп, артынан көп ұзамай ажырасып жатқан жастар халін баяндаудан аса алмаған. Оның мәнісі Әсет образының психологиялық жағынан дәлелденбегендігінде болса керек. Алайда автор Ботакөздің жар таңдау, шаңырақ көтеру мәселелерінде жіберген қателіктерін, отбасындағы сәтсіздіктердің түпкі себептерін ашуға талпынған. Бұған қоса лирикалық кейіпкер Еркештің өзімен бірге жылдар көшіне ілесіп келе жатқан Ботакөзге деген асыл сезімі әр кез көңіліне нұр құйып келгендігін сыр етіп шертуі де әсерлі. Сөзімізді «Қазақ әдебиетінің тарихындағы» осы шығарма туралы: «... Қиян-кескі тартыс, орынсыз жәбір-жапа, табалағыш ой-сана жоқ. Повесть оқушы жүрегіне адамгершіліктің асыл мұратын екендей әсер қалдырады» [3, 132], – деп жазылған ойлар растап, толықтыра түседі. Расында, повестің осы тақырыптағы шығармалардан өзгешелігі мен жетістігі де осынысында.

Қиялынды алысқа шарықтатып, жүрек түкпіріндегі нәзік қылдарды шертетін мұндай құдіреттің Ә. Нұршайықов шығармаларына тән екендігін «Ескі дәптер» лирикалық повесін оқығанда да сезінгендей боламыз. Өйткені бұл да екі жастың алғашқы оянған махаббаты, жүректерінің үндесе соққан дірілі, уыз жастықтың тәтті арманы жайлы мұңды хикая.

Повестің кейіпкерлері – жетімдіктің жабырқау күндерін қатар кешіп, балалар үйінде тәрбиеленген, кейін «өмірдің бір нұрлы шағын да бірге өткізген» Кабира мен Әлкен. Екеуінің осы өмір жолы сатылай суреттеле отырып, олардың характерлерінің қалыптасу процесі жүйелі көрсетілген. А.Нағметов айтқандай: «Жасқаншақ, уайымшыл, жылауық» Кабираның оқуда озат, сезімге берік, қандай құбылысқа болса да парасаттылықпен қарайтын Кабираға дейінгі, қызбалау, жеңілтек, қызғаншақтау Әлкеннен салауатты жігіт, саналы студент Әлкенге дейінгі олардың өсу жолы көз алдымыздан өтеді» [6, 122].

Екі жастың осы есею белестері повесте күнделік түрінде баяндала отырып, лирикалық стильмен жазылған. Жалпы лирикалық

шығармаларда оқиға мен кейіпкердің іс-әрекетінен гөрі, оның тебіренісі, ішкі қыры үлкен роль атқарады. Айталық, «Ескі дәптердегідей» жастықтың асқақ арманы мен ізгілікке іңкәрлік жайын жыр еткен О.Бөкеевтің «Қайдасың, қасқа құлыным?» атты повесінен де осындай даралық байқалады. Шығарма романтик, арманшыл, сезімтал кейіпкердің көзімен берілетін лиризмге толы. Автор оны кейіпкерді сөйлету, ойланту арқылы іске асырған. Яғни, идеялық салмақты образдың ойына, тебіренісіне түсіру лирикалық шығармаларға тән заңдылық. «Ескі дәптерде» лирикалық кейіпкер Әлкен – осындай жүк көтерген образ. Олай дейтін себебіміз, ол шығармадағы өмір суретін өз танымымен жеткізуші ғана емес, кейіпкерлердің табиғатымен, болмысымен оқырманды таныстырушы да. Бас кейіпкер Кабираның жан дүниесі адамгершілік пен әсемдікке толы екендігіне Әлкен тарапынан ыстық ілтипатпен айтылған сырлардан қанып отырамыз. Өмірдің қиындығы мен қызығын бөлісіп, достығы мен махаббатын сыйлай білген Кабираның асыл жанын, мінсіз көркін ардақтай сипаттауда Әлкен асқақ сөздерді ғана қолданып қоймай, оның ар-инабатын, жақсы мінез бен жарасты қылығын, ақылдылығын дәлелдейтін іс-әрекеттеріне дейін сөз етуге тырысады. Мысалы, озат оқуы үшін берілген сыйлықтарын өзгелерге таратып беруі, кіші кластың балаларына қамқорлық көрсетуі, достарының сабағына болысуы, Әлкенге деген мейірбандылығы сияқтылар Кабираның бауырмалдығын, кішіпейілдігін, әділдігін дәлелдейтін детальдар. Әлкен сипаттаған Кабираны ойша барлап қарасақ, «Махаббат, қызық мол жылдардағы» Меңтай образына ұқсастық тапқандай боламыз. Кабира да Меңтайдай ана ақылын жадында түйіп өскен есті қыз. Әр мәселеге сабырлы да ақылды қалыппен қарап, албырт жас болса да дұрыс шешім таба біледі. Онысын өзіне ғашықтық көңілі мен ынтызар тілегін білдірген Әлкен мен мұғалім Нұржанға берген жауабынан байқаймыз.

Әлкен Кабираға деген сүйіспеншілік сезімін, оған тән жетістіктерді санамалай отырып, өз бойындағы осалдықтарды да ашып көрсетеді. Өзін сол биікпен салыстыра қарап, қызбалық, қызғаншақтық сияқты кемшіліктерін жасырмай сынап отырады. Мінезіндегі бұл олқылық ғашық адамның еркін билеп шатыстыратынын түсінгенімізбен, Әлкеннің өз-өзіне сын көзімен қарап, кінәратын мойындауыныңөзі адамгершілік, өнегелікке талпыну деп қабылдаймыз.

«Ескі дәптер» повесінде үлкен тартыс, шиеленіскен оқиға үстінде көрінетін кесек характер жоқ. Сондықтан мұнда кейіпкер болмысы қарапайым әдіс-тәсілмен ашылған. Бұл жазушының ең алғашқы көркем прозалық шығармасы болғандықтан шығармашылық шеберлігінің әлі шындалу үстінде екендігін аңғарамыз. Алайда шығарма мәнін ашып, тақырыбын айқындап тұрған тұс повестің соңы, автордың ақырғы шешімі. Әдемі арман мен жарасымды махаббатты ойрандаған соғыс, Әлкеннің майдандағы қазасы, қайғы мен дертті болған Кабираның өлімі арқылы автор соғыс кесірінен қыршын кеткен талай аяулы жастың тағдырын көрсеткен. Ә. Нұршайықов жасаған Әлкен мен Кабира образы – жалқыдан жалпыны ұқтыратын кейіпкерлер. Әрі повестің белгісіз жастың аяқталмай қалған күнделігімен бітуінің өзі орындалмай қалған арман, ерте солған жас ғұмыр куәлігін алға тартқандай. Соғыс Кабира мен Әлкендей мың сан ғашықтардың махаббатын қиратып, тағдырын сергелдеңге салды. Мұндай жай әдебиетімізде жеткілікті көрініс алды. Мысалы, Ө. Қанахиннің «Дәмелісі», Ө. Кекілбаевтың «Бір шөкім бұлты», Н. Ғабдуллиннің «Кестелі орамалы», Ж. Молдағалиевтің «Торғай толғауы» сияқты шығармаларында соғыстың қарапайым адамдардың тағдырына қаншалық ауыр әсер еткені, талай жас ғұмырды қыршынынан қиғаны туралы сөз етіледі. Алайда әр шығарманың өзіндік әсер, берер қуаты бар.

Жалпы Ә. Нұршайықовтың лирикалық шағын повестері үлкен тартыс, шым-шытырық оқиғаларға бай болмағанымен айтар өнеге, ішкі қуатқа толы. Кейіпкерлерінің өмірге құштарлығы, адамгершілік ізденістері, әсемдікке құмарлығы оқырманын елітіп, жанын марқайтары сөзсіз.

Жазушы шығармаларының басым көпшілігі жастарға арналған. Басты кейіпкерлері – адамгершілігі мол, жаны сұлу жастар, оқиғасы – солардың тағдырлары, ал идеялық мақсаты – гуманизмді насихаттау. Бұл сөзімізге «Әсем», «Ботакөз», «Ескі дәптер» т.б. шағын лирикалық повестерінде сөз етілген тақырып, әр алуан тәсілдермен жасалған көркем образдар кепіл бола алады.

Ә. Нұршайықов шығармаларын саралап, салмақтап қарасақ, көркем шығарманың құндылығын оның көлемі емес, мазмұны, образдық жүйесі, поэтикасы айқындайтындығына тағы да көз жеткіземіз. Бұдан түйетініміз, Әзілхан Нұршайықов шығармаларының көлемі аз болғанымен, айтары саз дүниелер.

Әдебиеттер

- 1 Қирабаев С. Шындық пен шығарма. Сын мақалалар, зерттеулер, портреттер. – Алматы: Жалын, 1981. – 252 б.
- 2 Чегунов Н.В спораш о прекрасном. – М.: Сов. писатель, 1977. – 340 с.
- 3 Қазақ әдебиетінің тарихы. – Т. 3. 2-кітап. Жалпы ред. басқ. профессор М. Қаратаев. – Алматы: Ғылым, 1967. – 663 б.
- 4 Нұршайықов Ә. Таңдамалы. Екі томдық. – Т. 1. Роман мен повесть. – Алматы: Жазушы, 1980. – 520 б.
- 5 Бердібаев Р. Қазіргі қазақ прозасындағы замандас тұлғасы. – Алматы: Қазақстан, 1968. – 85 б.
- 6 Нағметов А. Қазіргі қазақ повестері және олардың жанрлық проблемалары. Филол. ғылымд. канд. ғылыми дәрежесін алу үшін жазылған дисс. – Алматы, 1974. – 178 б.

References

- 1 Kirabaev S. Shindik pen shigarma. Sin makalalar, zertteuler, portretter. – Almaty: Jhalin, 1981. – 252 b.
- 2 Hetunov N. V sporash o prekrasnom. – M.: Sov. pisatel, 1977. – 340 s.
- 3 Kazakh adebietinin tarihi. – T. 3. 2-kitap. Zhalpi red. Bask. Professor M.Karataev. – Almaty: Gilim, 1967. – 663 b.
- 4 Nurshaiikov A. Tandamali. Eki tomdik.– T. 1. Роман мен povest. – Almaty: Zhazushi, 1980. – 520 b.
- 5 Berdibaev R. Kazirgi Kazakh prozasindagi zamandas tulgasi. – Almaty: Kazakhstan, 1968. – 85 b.
- 7 Nigmatov A. Kazirgi Kazakh povesteri zhane olardin zhanrlik problemalari. Filol.gilimd.kand. gilimi darezhesin alu ushin zhazhilgan diss. – Almaty, 1974. – 178 b.